

KRÚŽKOVOR

PROGRAM NA 4. ČTVRTLETÍ 1999

20. 10., 18,00	Hodová beseda u cimbálu v KVA
9. 11.	Vystoupení pro VUP Troubsko v Žabovřeskách
17. 11., 18,00	Beseda u cimbálu v KVA (vzpomínková na Františka Hasila Ňancka)
8. 12., 18,00	Mikulášská v KVA
22. 12., 18,00	Vánoční beseda u cimbálu:
17. 12., 19,00	1. vánoční vystoupení v Černovicích
18. 12.	Vánoční vystoupení v Bílovicích nad Svitavou společně s Májkem
19. 12., 17,00	2. vánoční vystoupení v Černovicích

Výhledově:

12. 1. Valná hromada a oharkový šmak, 5. 2. Slovácký ples

JUBILANTI

30. 12. se dožije 60ti let Drahomíra Skalníková.

PODĚKOVÁNÍ

Ing. Luďkovi Pecho za dovoz a úpravu plechových regálů ve skladu, Milanu Zelinkovi, ing. Zdeňku Koprivovi a ing. Luďkovi Pecho za dovoz posledních skříní do skladu a skříněk na instalaci suvenýrů do předsíně kulturáku.

KRONIKA

Na 54. mezinárodním folklorním festivalu Strážnice 1999 vystoupila muzika, mužský sbor a taneční skupina dospělého souboru dne 26. 6. 1999 na amfiteátru v Muzeu vesnice jihovýchodní Moravy (skanzenu) v pořadu **SLOVÁCKÉ KRÚŽKY spolu se Slováckými krúžky z Moravské Nové Vsi a Svatobořic-Mistřína.**

Týž den večer **na stadiónu Bludník byla odevzdána ocenění**, která byla udělena na základě hlasování členů Národopisné společnosti (ta sdružuje téměř všechny akademicky graduované národopisce a folkloristy u nás) tvůrcům tří nejvýznamnějších počinů v oboru za rok 1998. Mezi nimi byli naši čestní členové **ZDENKA JELÍNKOVÁ** a **JAN MIROSLAV KRIST**, kteří ono

vzácné uznání získali jako členové autorského kolektivu souboru videozáznamů Lidové tance z Čech, Moravy a Slezska.

Ve dnech 27. 6. - 7. 7. 1999 uskutečnil soubor dospělých **zájezd do města Cahul v Moldávii** na VI. mezinárodní folklorní festival NUFĂRUL ALB (BÍLÝ LEKNÍN), jehož se zúčastnilo dalších sedm zahraničních souborů (Rumuni, Maďaři, Poláci, Turci, Rusové, Bělorusové a Ukrajinci) a řada souborů domácích nejen moldavských, ale i dalších národností obývajících Moldávii (Bulhaři, Gagauzové). V jeho rámci vystoupil pětkrát oficiálně a jednou neoficiálně (z toho 2x celovečerně na vesnicích v okolí) a zúčastnil se dvou průvodů. Účastníky zájezdu nejvíce potěšilo vystoupení v české vesnici Golubeje i když se konalo v nejtěžších podmínkách. Při zpáteční cestě soubor vystoupil v maďarské obci Kompolt.

Ještě vlastně prázdninovou akcí bylo 15. 8. 1999 **vystoupení na NÁRODOPISNÉ SLAVNOSTI VE ŠLAPANICÍCH**, pořádané tentokrát ke 110. výročí trvání tamního hasičského sboru. Muzika, zpěvačky a zpěváci se sešli téměř kompletně, tanečníků byly jen čtyři páry. Všichni se pak po akci sešli v zahradě u nového starosty Krůžku, dr. Václava Štěpánka, který bydlí v sousedství areálu slavností, aby mu poblahopřáli, zahráli a zazpívali ke čtyřicátinám.

Zemětřesení, které po polovině srpna postihlo Turecko, mělo epicentrum poblíž města ADAPAZARI, kde žije vedoucí a další členové tureckého souboru Sakarya Folklor Arařtirma, se kterým se soubor dospělých setkal na festivalu v Moldávii. Doufejme, že jeho členy nepostihlo

X. MEZINÁRODNÍ FOLKLORNÍ FESTIVAL BRNO '99 byl pro oba krůžkové soubory náročný. Ze souboru dospělých vystoupila muzika a oba pěvecké sbory 27. 8. 1999 v pořadu Muzikanti hrajte na nádvoří Staré radnice, celý soubor pak s hodinovým programem 28. 8. na Zámecké slavnosti tance, zpěvu a vína ve Slavkově, muzika týž den večer hrála na Besedě u cimbálu na nádvoří Nové radnice, muzika, mužský sbor a taneční skupina 29. 8. zahajovaly závěrečný pořad V dobrém jsme se sešli v Bílém domě. Slováček účinkoval 28. 8. v krojové přehlídce Už jsem si pentličky zedrala na nádvoří Staré radnice, jeho malí sólisté - vítězové pěvecké soutěže Černovický zpěváček - týž den také ve Slavkově a celý soubor ještě večer na nádvoří Nové radnice v pořadu Přes hory, přes doly a 29. 8. opět na nádvoří Staré radnice v pořadu Až já budu velká. Oba soubory také byly v Krojovaném průvodu 28. 8. dopoledne. A mimo to všechno se čtyři taneční páry 29. 8. odpoledne podílely na **ČERNOVICKÝCH HODECH** v průvodu i při zahájení taneční zábavy. Počítali jsme původně, že se hodů zúčastníme všichni, protože byly naplánovány na 5. září, ale pořadatelé je na poslední chvíli přeložili o týden dopředu a tak nešlo v tom festivalovém "presu" zajistit naši účast větší.

Zajímavý byl **zájezd do NOVÝCH HRADŮ** ve dnech 18. a 19. 9. Soubor

dospělých využil pozvání na vystoupení do Kláštera sv. Petra a Pavla Řádu Servitů, jehož organizátoři nabídli nocleh z 18. na 19. a využil prvý den k seznámení s lidovou architekturou tzv. selského baroku v jejich dvou okruzích - soběslavském (malé muzeum v Záluží u Vlastiboře a vesnice Soběslavských blat) a hlubockém (náves v Holašovicích, chráněná památka UNESCO). Z prohlídky kláštera ve Zlaté Koruně bohužel sešlo a shlédli jsme aspoň klášterní chrám. Do Nových Hradů jsme přijeli přesně podle plánu v 18 hod. Ubytování jsme byli přímo v areálu kláštera a večer jsme strávili u táboráku s opékáním špekáčku, při němž jsme si při naší muzice zazpívali i zatančili, snad i k potěše ostatních hostů českých a rakouských. V neděli 19. jsme byli v krojích a v činnosti hned od rána: účast v procesí a po té na slavnostní mši, celebrowané pražským papežským nunciem Giovanni Copou, krátké vystoupení muziky při svěcení renovovaného kříže s Pietou a neformální zpívání a hraní po něm. Po obědě pak hodinové oficiální vystoupení v klášterní zahradě a další hodina neformálního vystoupení po něm.

V prvním říjnovém týdnu si chasa Slováckého krúžku zvolila pro nadcházející období **nové stárkovské páry**.

1. Jiří Raštica a Lenka Šebestová
2. Lukáš Rotrekl a Petra Charuzová
3. Roman Šmehlík a Romana Ningerová

V neděli 17. října 1999 v 5 hod. ráno **zemřel FRANTIŠEK HASIL-ŇANCEK**, 18 dní před svými dvaadvadeátinami, jichž se tedy nedožil. Slavný pohřeb, na němž se významnou měrou podílel Krúžek, měl 19. října podle svého přání v brněnském krematoriu. Jeho památce bude věnována beseda 17. listopadu a k jeho osobnosti a přínosu pro Krúžek se vrátíme v příštím Krúžkozoru.

Z BRATRSKÝCH KRÚŽKU

Praha

Besedy v 19 hod. v Národním domě na Smíchově 10. 11. 8. 12. 12. 1. 9. 2.
Kateřinské hodiny 27. 11. s příp. účasti SK z Brna a Bratislavy. Moravský ples
12. 2. ve 20 hod. v Nár. domě Smíchov

NUFĂRUL ALB aneb NA FESTIVALU V MOLDÁVII

Moldávie nikdy nepatřila k zemím, kam by naše folklorní soubory často zajížděly. Proto jsem uvítal, když jsem se mohl s brněnským Slováckým krúžkem ve dnech 28. 6. - 5. 7. 1999 zúčastnit VI. mezinárodního folklorního festivalu NUFĂRUL ALB, což v překladu znamená Bílý leknín, v jihomoldavském lázeňském městě Cahul. Festival se letos poprvé pořádal pod hlavičkou CIOFF, aspoň tak tvrdili pořadatelé a nasvědčoval tomu emblém a vlajky této organizace, které byly všude po městě, i když o příslušnosti k CIOFF není v oficiálním programu ani zmínka. Festival se pořádá každé dva roky, vždy na střídačku s dětským folklorním festivalem Bobocelul (Poupata)

Zúčastnilo se ho letos 14 souborů, z nichž osm bylo zahraničních (Polsko, ČR, Maďarsko, Ukrajina, Bělorusko, Rusko a Turecko) a ostatní domácí, avšak mezi těmi byly dva soubory nemoldavských národností zde sídlících, gagauzský (pravoslavní Turci) a bulharský. V hromadné taneční skladbě před zahajovacím a v závěrečném galapředstavení pak vystoupily další moldavské soubory. Festival trval šest dnů, první a poslední den byl věnován průvodům a již vzpomenutým představením, v dalších třech dnech byla společná představení vždy 4-5ti souborů, jeden den byl pro soubory volný. Kromě toho měl každý zahraniční soubor dvě vystoupení v okolí. Všechna představení byla večerní, takže členové souborů měli dostatek volného času na prohlídku padesátitisícového města nebo jiné aktivity.

Festival si kladal vysoké cíle a sliboval náročný program, avšak mnohé se neuskutečnilo. Nebyla zřízena mezinárodní Umělecká rada, která měla nějak hodnotit soubory, i když festival nebyl soutěží. Po souborech nebyly požadovány 15ti minutové animace lidových her s obecnstvem, které měly být provozovány s moldavskými dětmi a mládeží a na Nocích přátelství, jež měly být neformálními setkáními souborů. S absencí Nocí souvisí největší slabina, ostatně velmi kritizovaná novináři na tiskové konferenci v průběhu festivalu: kromě úvodního představení, v němž měl každý soubor šestiminutovou „vizitku“, jsme se navzájem téměř neviděli a nesetkali. Ani společná vystoupení jen několika souborů nebylo možno vidět celá. zabráňovala tomu organizace stravování. Rovněž se nekonal prodej národních ručních prací ze zemi

zahraničních souboru. Zřejmě nebyl mezi soubory zájem a velký trh lidových řemeslníků, ohlasovaný na Den Cahulu (oslava výročí vzniku města a pro soubory onen volný den), byl velmi chudíčký a vskutku lidového na něm téměř nebylo.

Ve světle těchto faktů vyhlíží festival jako zklamání. Je nutno však velmi ocenit, že se v tamní neobyčejně svízelné ekonomické situaci vůbec konal (např. denně se v určitý čas vypíná elektřina, omezena je dodávka vody, zaměstnanci dostávají plat s několikaměsíčním zpožděním atd.), a podtrhnout význam jeho mnohonárodnostního charakteru ve zdejších mnohonárodnostním prostředí. V samotném městě žije kromě Moldavanů mnoho Rusů a Ukrajinců, ale i Poláci, v okolí jsou také obce bulharské, gaguzské, ukrajinské, ruské (za carské říše sem posílali do vyhnanství) a dokonce dvě české. Zdá se, že národnostní třenice tu nejsou, i když se o slovo ze zcela pochopitelných důvodů stále více hlásí moldavský nacionalismus.

Navštívili jsme jednu z českých obcí - Goluboje - a strávili zde dva nezapomenutelné večery. Češi jsem přišli již v r. 1805 z Ukrajiny, ale udržují si povědomí svého původu z Karlovarska a dalších míst severních a východních Čech. Nejstarší generace mluví velmi dobře česky, měli zde do r. 1940 českou školu, která s příchodem sovětské moci zanikla. Jejich děti už občas mají potíže lexikální i gramatické, ale jsou rodiny, které si udržují velmi slušnou češtinu až do svých nejmladších členů. Byli jsme ujištěni a měli možnost si ověřit, že všichni obyvatelé obce, bez rozdílu národnosti, česky rozumějí. Ostatně každý v tomto kraji zvládá pro potřebu běžného dorozumívání několik řečí. V Golubém mají vlastní dechovku, již však kromě českého kapelníka a ještě jednoho muzikanta tvoří Rusové a Ukrajinci, kteří nyní osidlují okrajové části vesnice. Její repertoár je však převážně český a my bychom ho zařadili do přelomu 19. a 20. století s přesahy do období první republiky, i když pan kapelník je vybaven řadou gramofonových desek s Moravankou a několika dalšími současnými muzikami. Krajané však do svého tanečního repertoáru přejali moldavské choro, které pak při zábavě patří k nejoblíbenějším.

Dalším silným zážitkem byla návštěva zcela moldavské vesnice Colibași, kde kromě jedné z mála během sovětské moci stále fungujících a proto zachovalých pravoslavných církví je silná komunita baptistická s vlastním kostelem a velmi dobrým pěveckým sborem, na který je celá obec pyšná.

Ale vraťme se k festivalu. To, co jsem mohl z produkce účinkujících souborů zahlédnout, odpovídalo zadání festivalu, který je věnován skupinám uvádějícím „umělecky zpracovaný, stylizovaný nebo rekonstruovaný folklor svých zemí“ (citováno ze Směrnic festivalu). Nejvíce mne vyťancovaností a temperamentem zaujaly soubory moldavské, zvláště pak domácí Nufărul a chlapi z jeho dětského sopuputníku Bobocelul, v galaprogramu pak ještě skupina z obce Golibași. Zřejmě omylem se na festival dostal ruský soubor ze Smolenska, který měl estrádní charakter a navíc účinkoval při reprodukováné

hudbě

Byl to zájezd zajímavý a v mnohém poučný z hlediska poznání současné situace států vzniklých nebo obnovených po rozpadu sovětského imperia.

Moldavská vína portvejnového typu jsou výtečná, suchá však na naši chuť poněkud mdlá, koňaky výborné.

Jan Miroslav Krist

Přetištěno z Národopisné revue

Popisky k fotografiím:

- 1 Členové moldavského souboru z Kišiněva před nástupem na závěrečné vystoupení na galakonzertu festivalu
Uvítání párem v místním kroji v moldavské obci Golibași.
- 3 Brněnský Slovácký krúžek uvítali ve svém domě čeští manželé Irinovičovi.
Pan Petr je neoficiální hlavou Čechů v Golubém a dirigentem dechovky.

“Václava mám nejradši...”

Věšte nebo ne, přesně tohle se ozvalo na adresu Václava Linharta při oslavě jeho padesátky v podvečerních hodinách 10. září 1999! Ve sklepě dr. Wotkeho v Bystrci se sešli rodinní příslušníci, spolupracovníci a také členové Slováckého krúžku, aby Vaškovi pomohli tu tíhu unést.

Před šestou ženský sbor využil pohostinnosti majitelů sklepa a potichu se vytratil do vedlejšího domu. Tam nastaly ty pravé orgie: Když jdeme “do gala”, chcetáme se jedna druhé, a je docela zajímavé, jak která z nás pojala tu svou “guru”. My s Evinou jsme “za paní učitelky z přelomu století”, Drazé to sluší taky, Yvoně je “snad 14 let”, zato Hanka D. prý utekla “přímo z prosekтуры”, a Hanka J. zas na některé působila dojmem, že by mohla jít případně s oběma partami... Pokud se týká “dámiček”, tam byl daleko větší prostor pro vyřádění, Zeňa i Majka jsou jako živé, Zdena má super-brýle a mrčí, co jí dalo práce přišiti šesti metrů třásní na kombinačku, Mirka S. nevydržela psychicky, půjčila si “zbytky” a upravuje se na místě taky, a “nejkrásnější, tedy zatím ne moc opotřebovaná” je Alena. Taky když se jí doma kluci ptali, jestli jde “za princeznu”, uvedli ji do rozpaků. “No ... jak bych vám to vysvětlila ... za princeznu to nebude. Tak až budete větší, jo?”

V 18,30 se u vstupu pod schodištěm ozvalo:

“Vážení hosté, mám za úkol přivítat mezi námi další gratulanty. Vzhledem k tomu, čeho jsem byl před chvílí svědkem, rádím všem, aby příliš nepřemýšleli nad zřejmě velmi pohnutou minulostí našeho oslavence! Dámy - scéna je vaše...” (O úvod se postaral Fajo).

Co se dělo dál, musí se zažít. Pět romanticky oděných “dívek a jedna zřejmě ještě nezletilá školačka” pomalu schází se schodů, a s pohledy zasněně upřenými kamsi do dále něžně zpívají: “Byla noc krásná, májová, vítr se do ní tiše nes, zda na to, drahý, vzpomeneš, jak znaven jsi v mou náruč kles ... já ručku svou ti podala, v okamžik ten tě chytil běs, romantika šla do háje, já slyším se, tak jako dnes...” V té chvíli se ovšem dívky přímo zázračně proměnily! V ručkách, dosud schovaných za zády, se objevily vařečky, váleček, dokonce palička na maso... a po něžnosti ani památky: “Venoušku, Venoušku že dostaneš, jestli hned, Venoušku, nepřestaneš, Vašičku, Václavičku, Venouši, co tě pokouší! Venoušku, Venoušku, to se dělá, to já jsem o tobě nevěděla, Vašičku víš, s tebou je kříž, Venoušku, že se nestydíš!!!” - a už ji má! - a druhou...!

Jenže než zhrzené dívky zmydlily Václava důkladněji, byly z kola hrubě vyštvané onačejší gardou! Pět “dam polosvěta”, jak se slušně říká, vtrhlo se vši vervou na plac, a přítomní slyší to, co možná Vašek dosud úspěšně tajil: “Ach, jakýpak strachy, Véno, Véno, snad máš ještě prachy, Véno, Véno, zbláznil jsi mé srdce docela, jiného jsem chlapa nechtěla, byla bych šla s tebou do pekla, věř, že teď bych raděj utekla, už mě láska netěšíš, když nehřešíš!!!”

Nakonec se obě skupiny sjednotily aspoň v tom, že opravdu “Václava mají nejradši, protože je KUS!” Byl - rozčuchaný, upatlaný od rtének různých barev, lehce otlučený - a rád, že to přežil ve zdraví on i jeho zánovní oblek, když se zavelelo: “A na něj!” Muzika se toho samozřejmě chytla hned.

Gratulovat jsme šly až poté, co byl padesátník řádně vytancován. Kromě jiného od nás obdržel Živnostenské oprávnění, vystavené na základě dlouholetých zkušeností, průkaz zmocněnce firmy “Ferda” Linhart rady všeho druhu a “motýla a' la Ferda”, a mezi dárky nechyběla ani “viagra” v tekutém stavu.

Do společného fotografování na zahradě před sklepem nám kecali kolemjdoucí a částečně se v tuto dobu zastavila doprava na ulici Přístavní. Okna v domech kolem byla plná...

Po našem blbnutí už vše probíhalo víceméně jako na besedě u cimbálu. Škoda jen, že o zpěv i tanec jsme se museli starat vážně jenom my, protože “nekrůžkaři” netancují ani nezpívají. Veselo bylo do půlnoci, a pak už se jen uklízelo a uklízelo...

Milý Václave, i tuto akci tedy ber jako náš dárek k Tvým padesátinám, a už se pomalu těšíme, co Ti provedeme příště...

-JA-

Z receptáře našich babiček

Tentokrát otiskujeme recepty jídel, které jsme měli možnost ochutnat v Moldávii u našich přátel ve vesnici Goluboje. Je pravděpodobné, že tyto speciality skutečně vařivaly i naše babičky, neboť většina z těch, kteří v této vesničce žijí, jsou potomky Čechů. Mnoho z nich také umí velmi dobře náš jazyk.

Vyzkoušejte! V autentickém prostředí moldavského venkova s velmi pohostinnými a příjemnými lidmi nám moc chutnalo!

Placinga

Základem tohoto jídla je těsto z vody, mouky a soli. Na roztaženou utěrku položíme těsto a vytahujeme jeho okraje tak, aby se rozprostřelo v tenké vrstvě po celé ploše utěrky. Pak potřeme máslem a pokryjeme vrstvou brynzý nebo tvarohu. Na jedné straně utěrku nadzvedneme a těsto smotáme podobně, jako závin. Nařežeme na kratší válečky, povrch potřeme rozšlehaným vajíčkem a vše pečeme ve vyhřáté troubě.

Pelmeně I

Vypracujeme husté těsto z kyselého mléka (může být případně i jogurt), pšeničné mouky a soli. Těsto rozválíme na placku, rozřežeme na čtverečky, naplníme směsí vejce a tvarohu. Jednotlivé čtverečky přehneme do trojúhelníku a okraje těsta spojíme. Potřeme rozšlehaným vejcem a smažíme na rozpáleném tuku.

Pelmeně II

Pomeleme 1,2 Kg vepřového masa, dále nakrájíme na jemné kousky 4 cibule, nastrouháme 4 brambory. Vše smícháme dohromady a dobře propracujeme, osolíme a opeříme černým pepřem dle chuti. Dále připravíme husté těsto z vody (200g), mouky a soli. Těsto rozválíme na válu na dva pláty a nařežeme je na čtverečky. Položíme jednu vrstvu na plech, naklademe masovou směs a překryjeme horním čtverečkem rozváleného těsta. Okraje spojíme tak, že vznikne taštička. Pelmeně vhadujeme do vroucí solené vody a vaříme 4-7 minut.

Kuchařky v Moldávii mají práci usnadněnu, neboť mají k dispozici formu, jejíž

Krůžkozor - vydává Slovácký krůžek v Brně. Vychází zpravidla čtyřikrát ročně.

Odpovědný redaktor a grafická úprava Ing. Jiří Raštica.

Příspěvky zasílejte na adresu Slovácký krůžek v Brně, P. O. Box 713, 663 13, Brno nebo je předejte členům výboru. Náklad 150 výtisků.
